

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

20264 *Reial decret llei 24/2026, de 29 de setembre, pel qual s'estableixen mesures relacionades amb el Pla de resposta immediata, reconstrucció i relançament davant dels danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.*

I

Entre els dies 28 d'octubre i 4 de novembre de 2024, Espanya va patir un dels episodis meteorològics més greus de la seva història recent a conseqüència d'una depressió aïllada en nivells alts (DANA) que va ocasionar pèrdues humanes, danys materials abundants i una alteració extraordinària de la vida econòmica i social en nombrosos municipis.

La magnitud i la gravetat dels danys produïts van exigir una resposta immediata i extraordinària per part dels poders públics, amb l'articulació per l'Administració General de l'Estat d'un conjunt de mesures dirigides a garantir la protecció de les persones afectades, facilitar la recuperació de les zones sinistrades i assegurar la continuïtat de l'activitat econòmica i dels serveis essencials.

Amb aquesta finalitat es van aprovar, entre d'altres, el Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant dels danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024; el Reial decret llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i relançament davant els danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, i el Reial decret llei 8/2024, de 28 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en el marc del Pla de resposta immediata, reconstrucció i relançament davant dels danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, mitjançant els quals es va establir un ampli catàleg d'ajudes econòmiques i de mesures fiscals, laborals, socials i administratives destinades a atendre les necessitats més urgents derivades de la catàstrofe.

La finalitat d'aquest conjunt normatiu va ser oferir una resposta immediata i eficaç a una situació absolutament excepcional i procurar que els recursos públics arribessin amb la màxima rapidesa a les persones que havien perdut els seus habitatges, els seus béns, els seus vehicles, les seves explotacions econòmiques o els seus mitjans de subsistència.

En el marc d'aquestes mesures extraordinàries es va habilitar la possibilitat d'anticipar parcialment determinades ajudes que preveu el Reial decret 307/2005, de 18 de març, pel qual es regulen les subvencions en atenció a determinades necessitats derivades de situacions d'emergència o de naturalesa catastròfica, i s'estableix el procediment per concedir-les, cosa que permet l'abonament immediat d'una part de les quanties que posteriorment s'han de comprovar i resoldre de manera definitiva.

Les regles aplicables a aquests avançaments van respondre a una realitat igualment excepcional, en què la rapidesa de l'actuació administrativa constituïa un element essencial per garantir l'efectivitat dels drets de les persones damnificades. D'aquesta manera, es tractava de fer compatible la gestió administrativa amb la urgència inherent a una situació d'emergència i possibilitar que les persones afectades disposessin de recursos econòmics sense necessitat d'esperar la conclusió dels procediments ordinaris de comprovació i resolució.

L'aplicació d'aquest règim extraordinari, de naturalesa essencialment assistencial, protectora i reparadora, va permetre atendre de manera immediata milers de persones

que estaven en una situació de vulnerabilitat extraordinària i la recuperació de les quals no es podia demorar.

La finalitat no era la promoció d'activitats d'interès públic ni el finançament de projectes concrets, com és propi del règim ordinari de subvencions, sinó la reparació urgent dels efectes derivats d'una catàstrofe natural d'una magnitud extraordinària i permetre a les persones damnificades disposar dels recursos econòmics imprescindibles per netejar els seus habitatges, substituir els seus béns bàsics, adquirir vehicles necessaris per a l'exercici de la seva activitat professional o atendre despeses familiars imprescindibles.

En aquest context, l'exigència de reintegrar les quantitats percebudes en el marc d'un mecanisme extraordinari d'avançaments que es va dissenyar per atendre necessitats urgents derivades de la catàstrofe pot ser, en determinats casos, un perjudici econòmic nou per a les persones afectades, cosa que és incompatible amb la finalitat d'aconseguir la recuperació i la compensació dels danys greus que s'han sofert. La devolució de les quantitats esmentades podria comprometre seriosament l'estabilitat econòmica dels qui continuen suportant les conseqüències de la catàstrofe i, d'aquesta manera, desvirtuar la finalitat reparadora i assistencial que va inspirar la legislació d'emergència que es va aprovar en ocasió de la DANA.

L'ordenament jurídic espanyol admet, amb caràcter excepcional, la remissió o la condonació d'obligacions econòmiques respecte a les administracions públiques quan hi ha prou habilitació legal i hi concorren raons d'interès general que ho justifiquin.

En aquest sentit, l'article 75 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, estableix que els deutes tributaris únicament poden ser objecte de condonació en virtut de llei i amb els requisits que aquesta determini, a més de reconèixer expressament la possibilitat que el legislador adapti, en supòsits singulars, l'exigibilitat de determinats crèdits públics.

Així mateix, aquesta possibilitat ha tingut una manifestació significativa en la reforma que es va dur a terme l'any 2022 del text refós de la Llei concursal, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2020, de 5 de maig, en incorporar-hi un règim d'exoneració parcial del crèdit públic per a les persones físiques dins del mecanisme de segona oportunitat. Aquesta regulació posa de manifest la possibilitat que el legislador adapti l'exigibilitat de crèdits públics quan concorren circumstàncies excepcionals de vulnerabilitat i raons d'interès general.

Per al supòsit que recull aquest Reial decret llei, un ingrés de dret públic a què cal aplicar la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, s'ha de tenir en compte que aquesta llei, en l'article 7.2, ha previst la possibilitat d'exempcions i condonacions en el pagament dels drets a la hisenda pública estatal, en els casos i les maneres que determinen les lleis.

La indisponibilitat dels crèdits públics no constitueix, per tant, un principi absolut, sinó una regla general susceptible d'adaptació mitjançant una norma amb rang de llei quan concorren raons que ho justifiquen. En aquest cas, les circumstàncies excepcionals derivades de la DANA, la naturalesa assistencial i reparadora de les ajudes i la situació econòmica de les persones afectades justifiquen l'adopció de les mesures que preveu aquest Reial decret llei.

Aquestes mesures s'articulen, a més, d'acord amb criteris objectius que es vinculen a la renda i al patrimoni dels perceptors, de manera que el reintegrament dels avançaments únicament s'exigeix quan hi ha prou capacitat econòmica per afrontar-lo, mentre que s'exonera de l'obligació esmentada els qui continuen suportant les conseqüències econòmiques de la catàstrofe.

La determinació de la procedència del reintegrament i, si s'escau, de la quantia, es fa exclusivament sobre la base de la informació tributària i patrimonial que ja tenen les administracions públiques. D'aquesta manera, s'eviten càrregues administratives innecessàries per a les persones afectades, alhora que es garanteix una aplicació homogènia de la mesura i es facilita una gestió eficaç dels procediments.

Així, s'estableix una resposta proporcionada que permet conciliar la gestió adequada dels recursos públics amb la protecció de les persones damnificades i amb la finalitat reparadora que va orientar la concessió de les ajudes extraordinàries.

Amb això s'evita que una mesura que es va concebre per proporcionar protecció immediata a les víctimes de la catàstrofe es pugui convertir, transcorregut el temps, en una nova càrrega econòmica per als qui encara en suporten les conseqüències.

II

Aquest Reial decret llei s'estructura en un article, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

L'article únic regula el règim aplicable al reintegrament dels avançaments a compte de les ajudes que preveu l'article 3 del Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre. A aquest efecte, estableix els criteris econòmics i patrimonials que determinen l'exigibilitat total o parcial del reintegrament, regula les especialitats procedimentals que cal aplicar-hi i preveu la utilització de la informació tributària i patrimonial que consta en les administracions públiques per a la determinació de la procedència i la quantia de les quantitats que, si s'escau, s'hagin de reintegrar. Així mateix, inclou la possibilitat d'acollir-se a les facilitats de pagament que preveu la normativa vigent.

La disposició derogatòria única deroga totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposen al que estableix aquest Reial decret llei.

La disposició final primera recull els títols competencials a l'empara dels quals es dicta la norma.

La disposició final segona conté les habilitacions necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Finalment, la disposició final tercera regula l'entrada en vigor de la norma.

III

Les mesures que conté aquest Reial decret llei responen a una situació de necessitat extraordinària i urgent que exigeix una actuació normativa immediata per part de l'Estat, i concorre així el pressupòsit habilitador que preveu l'article 86 de la Constitució espanyola.

L'article 86 de la Constitució espanyola habilita el Govern per aprovar reials decrets llei «en cas d'una necessitat extraordinària i urgent», sempre que no afectin l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

El Tribunal Constitucional ha declarat que aquesta situació de necessitat extraordinària i urgent es pot deduir «d'una pluralitat d'elements», entre els quals hi ha els que queden reflectits en l'exposició de motius de la norma (STC 6/1983, de 4 de febrer). Per la seva banda, entre la situació de necessitat extraordinària i urgent que habilita l'ús del Reial decret llei i les mesures que conté hi ha d'haver una «relació directa o de congruència», que, en el cas d'una catàstrofe natural com la descrita, és àmpliament notòria.

De la mateixa manera, la necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4, i 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3) i aquesta decisió, sens dubte, significa una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC de 30 de gener de 2019) que se centren en el compliment de la seguretat jurídica i la salut pública. Els motius d'oportunitat que s'acaben d'exposar demostren que en cap cas aquest Reial decret llei no constitueix un supòsit d'ús abusiu o arbitrari d'aquest instrument constitucional (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 100/2012, de 8 de maig, FJ 8; 237/2012, de 13 de desembre, FJ 4, i 39/2013, de 14 de febrer, FJ 5). Al contrari, totes les raons exposades justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció d'aquesta norma (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 111/1983, de 2 de desembre, FJ 5, i 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3).

En suma, l'ús de la figura del reial decret llei constitueix un instrument lícit constitucionalment, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com ha exigít el nostre Tribunal Constitucional reiteradament (STC 6/1983, de 4 de febrer, FJ 5; 11/2002, de 17 de gener, FJ 4; 137/2003, de 3 de juliol, FJ 3, i 189/2005, de 7 juliol, FJ 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el que requereix la via normal o el procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, principalment quan la determinació d'aquest procediment no depèn del Govern.

Perquè es doni el pressupòsit de la necessitat extraordinària i urgent, la jurisprudència de l'alt tribunal exigeix, d'una banda, «la presentació explícita i raonada dels motius que el Govern ha tingut en compte per aprovar-la», és a dir, el que s'ha anomenat situació d'urgència, i, de l'altra, «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi» (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3; 137/2003, de 3 de juliol, FJ 4, i 61/2018, de 7 de juny, FJ 4).

La situació d'emergència que va originar la DANA de l'octubre i el novembre de 2024 no s'ha esgotat amb l'aprovació de les primeres mesures de resposta.

Hi ha una relació directa i de congruència entre la situació extraordinària derivada dels danys que va ocasionar la DANA i les mesures que s'adopten mitjançant aquest Reial decret llei.

En particular, l'experiència acumulada en la gestió dels avançaments a compte de les ajudes extraordinàries ha evidenciat la necessitat d'articular un règim singular que adapti l'obligació de reintegrament en els supòsits en què les persones beneficiàries continuïn en una situació de vulnerabilitat econòmica que derivi dels danys soferts. L'exigència immediata de devolució de les quantitats, sense atendre la capacitat econòmica real dels perceptors, pot frustrar la finalitat assistencial i reparadora que va justificar l'aprovació del règim excepcional d'ajudes i pot generar situacions incompatibles amb els objectius de protecció social i recuperació econòmica que persegueix el legislador des de l'inici de l'emergència.

La necessitat urgent i extraordinària d'aquesta mesura deriva de la imminència dels procediments de comprovació i liquidació dels reintegraments que corresponen als avançaments que ja s'han percebut, i també de la necessitat de dotar de seguretat jurídica tant les persones afectades com les administracions competents per a la seva gestió. La demora inherent a la tramitació d'una llei pel procediment legislatiu ordinari impediria que la mesura pogués desplegar efectes en el moment en què resulta necessària per garantir-ne la finalitat.

En conseqüència, hi ha una connexió directa i immediata entre la situació de necessitat que es descriu i la mesura que incorpora aquest Reial decret llei, la qual no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució espanyola, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general. Per això, i de conformitat amb la jurisprudència constitucional corresponent en matèria de decrets llei, concorre el pressupòsit habilitador de necessitat urgent i extraordinària que legitima la utilització d'aquest instrument normatiu.

La necessitat d'aprovar aquesta mesura amb caràcter immediat deriva de la naturalesa mateixa dels procediments de recuperació en curs.

D'altra banda, la norma respecta els límits materials que recull l'article 86 de la Constitució espanyola, ja que no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

IV

Aquest Reial decret llei s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1

d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. D'aquesta manera, de conformitat amb els principis de necessitat i eficàcia, la norma persegueix preservar la finalitat assistencial, protectora i reparadora de les ajudes extraordinàries que articula l'Estat per fer front a la DANA, que va tenir lloc entre els dies 28 d'octubre i 4 de novembre de 2024; el Reial decret llei és l'únic instrument vàlid per aconseguir aquests fins atesa la necessitat que les mesures entrin en vigor com més aviat millor.

D'altra banda, d'acord amb el principi de proporcionalitat, la regulació no imposa restriccions de drets ni càrregues administratives innecessàries o accessòries.

D'acord amb el principi de seguretat jurídica, la norma és coherent amb el conjunt de l'ordenament jurídic existent, la normativa que regula la possibilitat d'establir la condonació d'obligacions econòmiques amb les administracions públiques que s'ha esmentat anteriorment i s'integra de manera harmònica en el marc normatiu extraordinari que va aprovar, per fer front als efectes de la DANA de 2024, el Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre.

En virtut del principi de transparència, la norma identifica amb claredat, tant en la part expositiva com en la memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu que l'acompanya, els objectius i la justificació de la mesura adoptada, i afavoreix el coneixement del contingut als destinataris potencials.

Finalment, d'acord amb el principi d'eficiència, cal assenyalar que la mesura que es preveu persegueix evitar actuacions que puguin empitjorar la situació econòmica dels ciutadans afectats per la DANA i que encara no s'han recuperat, i evitar comprometre els objectius de protecció i inclusió social que van motivar la concessió de l'ajuda.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que estableix la regla 14a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat les competències sobre la hisenda general i el deute de l'Estat.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta dels ministres de Política Territorial i Memòria Democràtica i de l'Interior, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 29 de setembre de 2026,

DISPOSO:

Article únic. Requisits i procediment per al reintegrament dels avançaments a compte de les ajudes que preveu l'article 3 del Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant dels danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.

1. En els supòsits en què, de conformitat amb l'article 3 bis.3 del Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant dels danys causats per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, sigui procedent el reintegrament total o parcial dels avançaments que es van concedir, els perceptors únicament han de reintegrar totalment o parcialment les quantitats que van percebre quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

a) Que la suma de la seva base imposable general i de la base de l'estalvi de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) de l'exercici 2025 sigui superior a 42.000 euros.

b) Que la suma de la seva base imposable general i de la base de l'estalvi de l'IRPF de l'exercici 2025 no superi la xifra de 42.000 euros, i el seu patrimoni net l'any 2025 sigui superior a 300.000 euros, d'acord amb la informació de què disposi l'Agència Estatal d'Administració Tributària. A aquests efectes, no es computa el valor de l'habitatge habitual. No obstant això, quan el valor esmentat excedeixi els 300.000 euros, només s'ha de considerar l'excés sobre la xifra esmentada per al càlcul del patrimoni net.

L'import a reintegrar no pot ser superior a la diferència entre la suma de la base imposable general i de la base imposable de l'estalvi que es van declarar en l'IRPF de l'exercici 2025 i la quantia de 42.000 euros.

c) No trobar-se dins de l'àmbit subjectiu d'aplicació del Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre, tal com el defineix l'article 1.3.

El reintegrament s'ha d'efectuar mitjançant l'ingrés de les quantitats que es notifiquin a la persona interessada en els termes i els terminis que preveu aquest Reial decret llei.

2. El procediment a seguir ha de respondre al que disposen la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i el Reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, aprovat pel Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, sense perjudici de les especialitats que preveu aquest Reial decret llei.

L'autoritat que va concedir l'avançament ha de determinar d'ofici, sobre la base de la informació que subministri l'Agència Estatal d'Administració Tributària i de la resta de dades que consten en les administracions públiques, la procedència del reintegrament total o parcial i, si s'escau, la quantia, a més de notificar a la persona interessada, en un únic acte, la resolució per la qual s'acordi el reintegrament, amb la indicació de l'import corresponent i dels terminis per a l'ingrés en període voluntari de conformitat amb el que preveu el Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 939/2005, de 29 de juliol.

Quan, a conseqüència de les comprovacions que es facin, es determini la improcedència del reintegrament, s'ha de notificar a la persona interessada la terminació del procediment.

3. Els reintegraments es poden beneficiar de les facilitats de pagament que preveu la normativa vigent.

4. L'Agència Estatal d'Administració Tributària ha de proporcionar a l'autoritat que va concedir els avançaments la informació tributària i patrimonial necessària per determinar la procedència del reintegrament i, si s'escau, calcular-ne la quantia, sense necessitat de requerir a les persones interessades l'aportació de dades o documents que ja siguin en poder de les administracions públiques.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Es deroguen totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquest Reial decret llei o que ho contradiguin.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que estableix la regla 14a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat les competències sobre la hisenda general i el deute de l'Estat.

Disposició final segona. *Facultats de desplegament.*

El Govern ha de dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

29 de setembre de 2026.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN